

KAKSI TEOLOGIAA

Lk 13:31-35

(5 PAS II vk)

Rovaniemi

(10.04.2011)

Teksti:

Juuri silloin tuli muutamia fariseuksia sanomaan Jeesukselle: "Lähde pois täältä, Herodes aikoo tappaa sinut." Mutta hän vastasi: "Menkää ja sanokaa sille ketulle: 'Tänään ja huomenna minä ajan ihmisistä pahoja henkiä ja parannan sairaita, ja kolmantena päivänä saan työni päätökseen.' Mutta tänään ja huomenna ja seuraavanakin päivänä minun on jatkettava kulkuani - eihän ole mahdollista, että profeetta surmataan muualla kuin Jerusalemissa.

"Jerusalem, Jerusalem! Sinä tapat profeetat ja kivität ne, jotka on lähetetty sinun luoksesi. Miten monesti olenkaan tahtonut koota lapsesi, niin kuin kanaemo kokoaa poikaset siipiensä suojaan! Mutta te ette tahtoneet tulla. Kuulkaa siis: teidän temppeelinne on jäävä asujaansa vaille. Ja minä sanon teille, että te ette minua näe ennen kuin sinä päivänä, jona sanotte: 'Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!'" (Lk 31-35)

JOHDANTO

- a. Luukas on tekstissämme liittänyt yhteen kaksi Jeesuksen opetusta, joissa Jeesus käyttää esimerkkeinä kahta eläintä: kettua ja kanaemoa.
- b. Tekstimme kolme alkujaetta puhuu ketusta. Kaksi viimeistä jaetta puhuu lintu- tai kanaemosta.
- c. Näiden kahden eläinkunnan edustajan mukaan olen jäsentänyt saarnani kahteen osaan: (1) kettujen teologiaan ja (2) kanaemojen teologiaan.

1. KETTUJEN TEOLOGIA (Lk 13:31-33)

- 1.1. Jeesus on matkallaan viimeistä kertaa kohti Jerusalemiä. Hän on saapunut Filippuksen alueelta, Golanin seudulta, etelämmäksi Herodes Antipaksen hallintoalueelle, ilmeisesti Jordanin itäpuolella sijaitsevalle Peraan seudulle, joka kuului Galilean tavoin Herodes Antipaksen hallintoalueeseen.

Fariseukset eivät yleensä olleet kuningas Herodeksen, puolipakanallisen edomilaisen, kannattajia. Nyt he ovat kuitenkin Herodeksen asialla, sillä heitä yhdisti vihamielisyys Jeesusta kohtaan. Herodes, Johannes Kastajan mestauttaja, pelkäsi Jeesusta, sillä hänestä

puhuttiin mahdollisena messiaana, juutalaisten tulevana kuninkaana, ja suuret joukot Herodeksen hallinta-alueellaan Galileassa ja Pereassa seurasivat Jeesusta. Siksi Herodes halusi häätää Jeesuksen alueeltaan. Molemmat, sekä Herodes että fariseukset, halusivat saada Jeesuksen mahdollisimman pian Juudeaan ja Jerusalemiin, jossa hänestä oli helpompi päästä eroon.

- 1.2. Jeesuksen järkyttävän suora vastaus: ”Menkää ja sanokaa sille ketulle...” osoittaa, että Jeesus suuntaa vastauksensa Herodekselle eikä fariseuksille. Tästä voidaan päätellä, että fariseukset olivat todellakin Herodeksen asialla, kun he tulivat tapaamaan Jeesusta ja varoittamaan häntä Herodeksesta.

Samalla näemme, että fariseukset olivat ilmeisesti puheväleissä Herodeksen kanssa. Eihän Jeesus olisi muutoin käskenyt heitä viemään viestiä kuninkaalle. Samalla Jeesuksen suorasukainen sanoma Herodekselle osoittaa, ettei hän pelännyt Herodesta.

Kettu on juutalaisuudessa leijonan vastakohtana. Kettu on ovela pikkupeto, vähäpätöisen ja kieron ihmisen vertauskuva. Jeesuksen silmissä Herodes Antipas ei ollut suuri eikä suora. Kärsimyshistoriassa Herodes on ainoa ihminen, jonka edessä Jeesus täysin vaikenee (23:8s.). Jumalallinen vaikeneminen paatuneen edessä on jyrkin mahdollinen tuomio. Rinnastamalla Herodeksen kettuun Jeesus halusi viestittää hänelle, että hän lähtee kyllä Herodeksen hallintoalueelta, kun lähtemisen aika tulee, mutta hän ei lähde pelosta Herodesta kohtaan.

”**Tänään ja huomenna ja kolmantena päivänä**” kuvaa yleensä lyhyttä aikaa. Sinä aikana Jeesus on tekevä Jumalan hänelle määräämää työtä ruumiin ja sielun parantajana poliittisista vastustajista välittämättä. Näin Jeesus osoittaa Herodekselle, kuinka oikea hallitsija on kansansa palvelija ja toimii sen hyväksi. Vaeltaessaan kohti omaa kärsimystään hän koko ajan hoivaa ja parantaa sairaita ja niitä, joita raastavat sisältäpäin repivät demoniset voimat.

Puhuessaan ”**Kolmantena päivänä**” ”**määrän päähän**” pääsemisestään Jeesus viittaa koko tehtävänsä – lunastustyönsä – loppuun saattamiseen. Ilmaisuihin ”**kolmas päivä**” tarkoittaa ylönousemuksen voitokasta päivää. On syytä huomata, että verbin *teleiein* passiivimuoto = ’tulla täytetyksi’, ’loppuun suoritetuksi’, jonka meidän kirkkoraamattumme kääntää ”määrän päähän pääsemiseksi” on sama ilmaisu, jonka Jeesus huudahti viimeisiksi sanoikseen Golgatan ristiltä: ”Se on täytetty” (Jh 19:30).

- 1.3. Jakeessa 33 Jeesuksen käyttämä verbi, *dei* = ’pitää’, tarkoittaa evankeliumeissa aina ”jumalallista pakkoa”, eli niin tulee tapahtumaan, kuin Jumala on suunnitellut. Jeesuksen tehtävän loppuun saattaminen oli Jumalan kädessä. Se ei ollut Herodeksen määrättävissä, ei rajoitettavissa eikä ajoitettavissa.

Jerusalem tempeleinen oli Jumalan vanhanliiton kansan sydän. Monet Jumalan lähettämät profeetat olivat pitäneet viimeisen puheensa Jerusalemissa. Jeesus rinnastaa

Herodekselle lähettämässään vastauksessa itsensä profeettoihin, sillä hän tiesi, että hän on saava Jerusalemissa saman kohtelun. Samalla Jeesuksen vastukseen Herodekselle on kätkeyty ironiaa myös viestin viejille itselleen eli fariseuksille: ei Herodes, josta te minua varoitatte, tuota minulle kuolemaa, vaan kirjanoppineet ja fariseukset eli te ja teidän kaltaisenne. Jeesuksen vihollisilla ei vielä nyt ollut valtaa häneen, koska hänen hetkensä, jonka Isä oli määrännyt, ei vielä ollut tullut.

Sovellutus:

Mitä me voisimme oppia tekstimme alkuosasta? Ehkä seuraavaa:

Kristinusko on ilmoitususkonto. Kaikkivaltias Jumala, Luojamme, on tuonpuoleinen. Hän ei ole osa luomaansa maailmaa. Tämänpuoleisina me ihmiset olemme hänen tuntemistaan ajatellen riippuvaiset hänen ilmoituksestaan, siitä, että hän on itse ilmoittanut itsensä ja tahtonsa ihmiskunnalle. Sen hän on tehnyt Raamatussa (VT:n ja UT:n profeetallisissa ja apostolisissa kirjoituksissa ja ennen muuta tulemalla itse ihmiseksi Jeesuksessa Kristuksessa). Ilmoitususkonnon vastakohtana ovat ihmislähtöiset uskonnot, edellinen on ylhäältä, jälkimmäiset ovat alhaalta; edellinen on totuutta, jälkimmäiset ovat vain syntisten ihmisten arvailuja jos sitäkään. Siksi ne ovat harhaisia.

Koko kristillinen läntinen maailma, Suomi mukaan luettuna, on viime aikoina kääntänyt selkänsä elävälle Jumalalle, Luojalleen. Se on hylännyt hänen sanansa, sekä Jumalan lain että evankeliumin. Jumalan hylkääminen on johtanut samalla myös Raamatussa annetun ihmiskäsityksen hylkäämiseen. Näin kansamme suuri enemmistö on taantunut lyhyen ajan sisällä uuspakanuuteen ja jälkikristilliseen kulttuuriin. Ja tätä prosessia tiedotusvälineet kutsuvat yleillen uudistukseksi. – Voi sokeutta!

Kohtalokkainta on, että Jumalan sanan hylkääminen on vienyt ihmisiltä iankaikkisen pelastuksen. Lain hylkäämisen myötä ihmisiltä on kadonnut synnintunto. Samalla heiltä on kadonnut evankeliumin tarve ja kyky ymmärtää evankeliumia, sanomaa Kristuksesta ja hänen sovitustyöstään. Siksi Ilmestyskirjan lopussa sanotaan, että jos otamme jotakin Jumalan sanasta pois, teemme sen aina pelastuksemme kustannuksella (Ilm 22:19).

Tosiasia on, että olemme Suomessa muutaman viime vuoden sisällä siirtyneet aikaan, jossa Jumalan sanan esillä pitäminen ja julistaminen sellaisena kuin se on meille annettu ilmoituksen sanassa, Raamatussa, on käytännössä joutumassa kielletyksi tai ainakin se merkitsee mielipidevainon kohteeksi joutumista.

Suomessa kaikki tämä on tapahtunut kansamme ja erityisesti kirkkomme viimeaikaisten johtajien toimesta ja komennuksessa. Niinpä en voi välttyä tämän päivän tekstimme äärellä suorasukaiselta kysymykseltä: ”Millähän lisänimellä Jeesus kutsuisi meidän kansamme ja kirkkomme nykyisiä johtajia, jos hän olisi keskellämme ihmishahmossa, niin kuin hän oli 2000 vuotta sitten, jolloin hän lähetti avoimet terveisensä kuningas Herodes Antipaalle,

terveiset, jotka sisälsivät samalla välittömän arvion, joskin peitetyn, myös viestin viejistä itsestään eli fariseuksista, tässä tapauksessa sen ajan median edustajista.

2. LINTUJEN TEOLOGIA (Lk 13:34-35)

Kertaamme tekstimme jälkipuoliskon: *"Jerusalem, Jerusalem! Sinä tapat profeetat ja kivität ne, jotka on lähetetty sinun luoksesi. Miten monesti olenkaan tahtonut koota lapsesi, niin kuin kanaemo kokoaa poikaset siipiensä suojaan! Mutta te ette tahtoneet tulla. Kuulkaa siis: teidän temppelinne on jäävä asujaansa vaille. Ja minä sanon teille, että te ette minua näe ennen kuin sinä päivänä, jona sanotte: 'Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!'"*

- 2.1. **Jerusalem** merkitsee ”rauhan kaupunkia”, mutta Jerusalemissa tapetaan ja kivitetään kuoliaiksi profeetat, jotka Jumala on lähettänyt tuomaan kaupunkiin rauhansa.

”**Kuinka usein minä olenkaan tahtonut koota sinun lapsesi...**” Sanat osoittavat, että julkisen toimintansa aikana Jeesus kävi useampia kertoja Jerusalemissa kutsumassa ja opettamassa sen asukkaita. Vain Johannes on kertonut evankeliumissaan Jeesuksen aikaisemmista Jerusalemissa käynneistä. Todennäköisesti Jeesus viittaa tässä myös jo ennen häntä Jerusalemissa vierailleisiin Jumalan sanansaattajiin, profeettoihin.

Jeesuksen käyttämä minivertaus **kanaemosta**, joka kokoaa poikasiaan siipiensä suojaan, on puhutteleva. Sana *'Ornis'* UT:n alkukielessä, kreikassa, tarkoittaa ei vain *'kanaa'*, vaan yleensä *'lintuemoa'*. ”**Koota**”-verbi on aoristissa, jolla ilmaistaan kertakaikkista tapahtumaa. Toisin sanoen Jeesus on tahtonut ”koota kerta kaikkiaan”, kerralla ja kaikki, Jerusalemin lapset. ”Mutta te ETTE ole tahtoneet”, sanoo Jeesus.

On muuten merkille pantava asia, että kuten Jeremia yli 600 vuotta aikaisemmin oli ennustanut silloisen Jerusalemin kohtalon 40 vuotta ennen kuin se toteutui babylonialaisten toimesta, samalla tavoin Jeesus, jopa useita kertoja Jeremian tapaan, ennusti Jerusalemin tuhoutuvan 40 vuotta ennen kuin se tapahtui roomalaisten sotajoukkojen toimesta (Jr 6:6-8; 9:9-25; 22:20-23 ym.).

- 2.2. Koska Jerusalemin asukkaat olivat hylänneet Jumalan, poistui Jumalan läsnäolo Jerusalemin temppelistä, ja temppeli jäi oman onnensa varaan.

Alkutekstin ”huone” on KR:ssa ymmärretty ilman muuta temppeliksi, ja sitä se ensisijaisesti tarkoittaakin, vaikka se voi merkitä laajemmin myös koko kaupunkia, jopa kokonaista kansaa. Mutta kauheinta, mitä voi tapahtua, on kuitenkin se, että Jumalan oma temppeli tulee hylätyksi, kun Jumalan Henki siitä poistuu. Lopulta temppelikin tuhoutuu. Aikanamme moni Jumalan huone on Jerusalemin temppelin tavoin jäänyt hylätyksi ja jopa muutettu muuhun käyttöön tai peräti hävitetty, koska sieltä on puuttunut elävä seurakunta.

Vasta aikojen lopussa Ihmisen Pojan parusiassa, paluussa, Israel on tunnustava Messiaansa. Vasta silloin Jerusalemin ja Jumalan vanhan liiton kansa sanoo Psalmin 118 sanoilla Jeesukselle: ”*Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimeen!*”.

Sovellutus:

Mitä me voisimme oppia tekstimme loppuosasta? Ehkä seuraavaa:

Jeesuksen minivertaus kanaemosta ja sen poikasista kuvaa sattuvasti sitä, kuinka Jeesus rakasti Jerusalemin asukkaita. Uskallan sanoa, että suuri on Herramme Jeesuksen Kristuksen myötätunto ollut myös Suomen kansaa kohtaan.

Sukupolvi sitten vanhempamme puhuivat Suomesta vielä kristittynä maana. Niin tehdessään he olivat oikeassa. Esivanhempamme olivat rukouksin puhdistaneet tämän maan epäjumalien alttareista, meedioista ja demoneista. Siksi tässä maassa on ollut hyvä asua ja suhteellisen helppo julistaa Jumalan sanaa.

Muutaman viime vuosikymmenen aikana Suomen kansa on osana koko läntistä kulttuuria halunnut palata takaisin pakanuuteen. Sen seurauksena syntii ei saa sanoa enää maassamme eikä kirkossamme synniksi eikä synnissä eläjiä saa kutsua enää parannukseen. Joku teistä kuulijoista saattaa ajatella, että ei kaiketi tilanne maassamme ja kirkossamme aivan noin synkkä sentään ole. Tarkennan väitettäni, jotta ymmärtäisimme todellisen tilanteen:

Totta on, että esimerkiksi me papit saamme puhua tänä päivänä maassamme ja kirkossamme rauhassa synnistä ja kutsua ihmisiä synnistä parannukseen, kun teemme sen niin sanotusti yleisellä tasolla. Mutta *konkretisoipa* Jeesuksen tavoin *sanoin* tai *teoin*, mitä synti on, toisin sanoen anna synnille nimi ja kerro, mitä parannuksen tekeminen synnistä tarkoittaa! Puhu niin kuin Johannes Kastaja aikanaan tai Jeesus viime sunnuntain evankeliumitekstissä tai Stefanos heidän jälkeensä, silloin kohtalosi alkaa muistuttaa heidän kohtaloaan.

Ajankohtaisina esimerkkeinä tästä ovat ne papit, jotka ovat muutaman viime vuoden aikana menettäneet pappisoikeutensa pappisvalassaan pysymisensä tähden. Tuorein esimerkki on pari viikkoa sitten nuorten lehden Nuotan julkaisema ”Älä alistu! -kampanja, jolla Nuotta-lehden uskovat nuoret toimittajat halusivat rohkaista nuoria luottamaan Raamattuun ja olemaan itsenäisiä ja kriittisiä ympäristön painostuksesta huolimatta. Heti arkkipiispamme ja muutamat muutkin piispamme osoittivat median säestäminä tuomionsa nuorille ja heidän kampanjalleen.

Jos kansamme ja kirkkomme jäsenenä sallimme johtajiemme viedä meidät harhaan, se ei voi tapahtua seurauksitta. Niin tehden me vedämme tuomion kansamme ja kirkkomme ylle. Milloin tuomio tulee, sitä me emme tiedä, mutta se tulee.

1. PARANNUS

Tuomion sijasta on olemassa myös toinen mahdollisuus: Jumala on luvannut olla armollinen ja laupias kaikkia niitä kohtaan, jotka nöyryvät **parannukseen**.

Kuten edellä jo mainitsin, kuningas Herodes Antipas on Jeesuksen kärsimyshistoriassa ainoa ihminen, jonka edessä Jeesus täysin **vaikenee**. Jeesus ei vastannut Herodeksen esittämiin lukuisiin kysymyksiin mitään (Lk 23:8s.). Herodes oli menettänyt kyvyn kuulla ja ymmärtää Jumalan puhetta. Siksi Jeesus ei puhunut hänelle mitään. Herodes Antipaksen kohdalla parannus ei ollut enää mahdollinen.

Toinen varoittava esimerkki Raamatun lehdiltä: Palmusunnuntaina Jerusalemiin ratsastaessaan Jeesus katselee Öljymäeltä Jerusalemiä ja **itkee**. Hän itkee sekä maallisten että hengellisten johtajien harhaan johtaman kansan kohtaloa (Lk 19:41). Jeesus näki jumalallisin silmin sen, mitä oli tapahtuva 40 vuotta myöhemmin, kun Jerusalem kohtasi tuomionsa roomalaisten sotajoukkojen toimesta.

Tänään on kysymys siitä, olemmeko me ja ovatko Suomen kansan ja kirkkomme johtajat Jeesuksen ajan Israelin kansan maallisten ja hengellisten johtajien tavoin paatuneet niin, ettei Suomessa enää pystytä kuulemaan eikä ymmärtämään Jumalan sanaa ja kutsua parannukseen.

PÄÄTÖS

Tämänpäiväinen raju tekstimme päättyy evankeliumiin. Jerusalemin asukkaat sanovat kerran suurten kärsimystensä jälkeen Jeesukselle: ”*Siunattu olkoon hän, joka tulee Herran nimessä!*”

Nyt on vielä armonaika. Haastan teidät kanssani parannukseen ja rukoilemaan yhdessä myös kansamme ja kirkkomme johtajille parannuksen armoa, että he kääntyisivät nykyiseltä tuhoon vievältä tieltään takaisin pyhän ja iankaikkisen Jumalan yhteyteen sekä johdattaisivat esimerkillään, sanoillaan ja teoillaan, koko kansamme iankaikkisen elämän tielle.

Aamen.